

	วิธีปฏิบัติ		รหัสเอกสาร
	เรื่อง มาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุฉุกเฉิน		วันที่ประกาศใช้
	ชื่อหน่วยงาน : งานอุบัติเหตุฉุกเฉิน		แก้ไขครั้งที่
	ตรวจสอบโดย : นางนันทิพย์ เผ่าพันธุ์ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	อนุมัติโดย : นางณัฐฉิณี สุขชื่น พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ	ฉบับที่ หน้าที

มาตรฐานที่ 1 งานตรวจและบำบัดรักษาทางการพยาบาลบริการการแพทย์ฉุกเฉิน

เรื่องที่ 1 การคัดแยก (Triage) ณ จุดเกิดเหตุ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อจัดลำดับความเร่งด่วนของการพยาบาล
2. เพื่อให้ผู้ป่วย / ผู้บาดเจ็บ ได้รับการดูแลรักษาพยาบาล ณ จุดเกิดเหตุตามมาตรฐานและตาม

ความจำเป็นเร่งด่วน

เป้าหมาย

เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการคัดแยกผู้ป่วย ณ จุดเกิดเหตุ

ผู้รับผิดชอบ

พยาบาลวิชาชีพ / EMT-I / EMT-B

แนวทางปฏิบัติ

การคัดแยก (Triage) เป็นการจัดกลุ่มผู้ป่วยตามระดับความรุนแรง เพื่อนำผู้ป่วยไปส่งยังสถานที่ที่เหมาะสม ในเวลาที่เหมาะสม (deliver the right patient to the right place at the right time) เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการรักษาที่เหมาะสม

การคัดกรองที่จุดเกิดเหตุ (Field triage) เป็นการคัดกรองผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลซึ่งปกติเป็นหน้าที่ของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉิน (Emergency Medical Services) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแยกผู้ป่วยเป็นกลุ่มๆ เพื่อจัดลำดับของการช่วยเหลือที่เหมาะสมทั้งการรักษาพยาบาลเบื้องต้นและนำส่งโรงพยาบาลปลายทาง โดยการคัดแยกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลนั้นอาจแบ่งได้ 2 แบบขึ้นอยู่กับจำนวนผู้ป่วยและศักยภาพของทีมกู้ชีพ

ระบบการคัดแยกผู้ป่วย

1. START (Simple Triage and Rapid Treatment) เป็นการประเมินผู้ป่วยอย่างรวดเร็วโดยการประเมินการหายใจ (respiration) ,การไหลเวียนเลือด (perfusion) และระดับความรู้สึกตัว (mental status)

START เป็นการแยกผู้ป่วยออกเป็น 4 กลุ่ม คือ สีแดง, สีเหลือง, สีเขียว และสีดำ ซึ่งเป็นระบบการคัดแยกที่เป็นที่นิยมในประเทศสหรัฐอเมริกา

ขั้นตอนการคัดแยกผู้ป่วยโดยใช้ START

1. ผู้ป่วยที่สามารถเดินได้ให้ผู้ป่วยเดินออกมาจากที่เกิดเหตุด้วยตัวของผู้ป่วยเอง โดยให้ผู้ป่วยเดินออกมายังบริเวณที่ปลอดภัย และจัดผู้ป่วยกลุ่มนี้เป็น “กลุ่มผู้ป่วยสีเขียว” หรือ “walking wounded” หรือ “Minor” ผู้ป่วยกลุ่มนี้เป็นผู้ป่วยที่ไม่ต้องการการรักษาเร่งด่วน

2. ผู้ป่วยกลุ่มที่เหลือนอยู่ในจุดเกิดเหตุเป็นผู้ป่วยที่ไม่สามารถเดินได้ โดยจะประกอบไปด้วยผู้ป่วยในกลุ่มสีแดง (immediate) , สีเหลือง (delayed) และสีดำ (deceased) โดยถ้าผู้ป่วยมีทางเดินหายใจที่เปิดโล่ง (patent airway) และหายใจได้ ให้ประเมินอัตราการหายใจ (มากกว่าหรือน้อยกว่า 30 ครั้งต่อนาที)

2.1 ถ้าอัตราการหายใจมากกว่า 30 ครั้งต่อนาที จัดผู้ป่วยในกลุ่มสีแดง (immediate)

2.2 ถ้าอัตราการหายใจน้อยกว่า 30 ครั้งต่อนาที ให้ประเมินชีพจรที่ข้อมือ (radial pulse) ถ้าคลำชีพจรที่ข้อมือไม่ได้หรือ capillary refill มากกว่า 2 วินาที และถ้ามีจุดเลือดออกที่สามารถกดเพื่อห้ามเลือดได้ให้จัดเป็นกลุ่มสีแดง (immediate)

2.3 ถ้าอัตราการหายใจน้อยกว่า 30 ครั้งต่อนาที และคลำชีพจรที่ข้อมือ (radial pulse) ได้ หรือ capillary refill น้อยกว่า 2 วินาที ให้ประเมินความรู้สึกตัวต่อไป โดยที่ถ้าผู้ป่วยไม่สามารถทำตามคำสั่งได้ให้จัดเป็นสีแดง (immediate) แต่ถ้าผู้ป่วยสามารถทำตามคำสั่งได้ให้จัดเป็นสีเหลือง (Delayed)

3. ผู้ป่วยกลุ่มที่ไม่หายใจโดยที่มีการเปิดทางเดินหายใจให้โล่งแล้ว ให้จัดเป็นกลุ่มสีดำ (deceased)

สรุปหลักการคัดแยกโดยใช้ START จะใช้หลักการ RPM : Respiration, Perfusion, Mental status หรือ (30 : 2 : can do) โดยใช้อัตราการหายใจ 30 ครั้ง/นาที, การไหลเวียนโลหิต ใช้ capillary refill มากกว่าหรือน้อยกว่า 2 วินาที, ระดับความรู้สึกตัวใช้การประเมินว่าทำตามคำสั่งได้หรือไม่

ผู้ป่วยที่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มสีแดง (immediate) เป็นกลุ่มที่ต้องการการรักษาอย่างเร่งด่วนโดยต้องจัดลำดับความสำคัญในการรักษาเป็นกลุ่มแรก การให้การรักษาที่รวดเร็วและถูกต้องจะเพิ่มโอกาสรอดชีวิตให้กับผู้ป่วย, ผู้ป่วยที่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มสีเหลือง (delayed) เป็นกลุ่มผู้ป่วยกลุ่มถัดไปที่ต้องการการรักษาพยาบาล, ผู้ป่วยที่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มสีเขียว (minor) เป็นกลุ่มผู้ป่วยกลุ่มถัดไปที่ต้องการการรักษาพยาบาลต่อจากกลุ่มสีเหลืองและผู้ป่วยกลุ่มสีดำเป็นกลุ่มที่ไม่ต้องทำการช่วยเหลือเนื่องจากโอกาสรอดชีวิตน้อยมาก

ระบบ MASS triage เป็นระบบการคัดแยกที่มีรูปแบบคล้ายกับ START โดยถูกนำมาใช้ในกองทัพของสหรัฐอเมริกา เพื่อจัดการกับปริมาณผู้ป่วยบาดเจ็บจำนวนมากในภาวะสงคราม โดย MASS triage เป็นอักษรย่อของ MASS (Move หมายถึงการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยออกจากที่เกิดเหตุในภาวะสงครามอย่างรวดเร็ว, Access หมายถึงการประเมินผู้ป่วย, Sort หมายถึงการคัดแยกผู้ป่วย, Sent หมายถึงการส่งต่อที่ถูกต้องและเหมาะสม) การคัดแยกผู้ป่วยจะแบ่งเป็นตัวย่อ "ID-ME" ได้แก่ Immediate, Delayed, Minimal และ Expectant โดยผู้ป่วยที่อยู่ในกลุ่ม Minimal เป็นกลุ่มเดียวกับสีเขียว, ผู้ป่วยที่อยู่ในกลุ่ม Delayed เป็นกลุ่มเดียวกับสีเหลือง, ผู้ป่วยที่อยู่ในกลุ่ม Immediate เป็นกลุ่มเดียวกับสีแดง และผู้ป่วยที่อยู่ในกลุ่ม Expectant เป็นกลุ่มเดียวกับสีดำ

หลังจากที่ผู้ป่วยถูกนำมายังจุดที่ทำการรักษาพยาบาล (Treatment area) จะต้องมีการประเมิน Secondary triage ใหม่เพื่อประเมินว่าผู้ป่วยรายใดควรได้รับการส่งต่อไปยังโรงพยาบาลปลายทางก่อนโดยใช้ Secondary Assessment of Victim Endpoint (SAVE) โดยการนำหลักการ SAVE มาใช้ก็ต่อเมื่อ การนำส่งผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลปลายทางไม่สามารถทำได้อย่างเพียงพอในช่วงเวลาที่เป็นช่วงเวลาสำคัญของการรักษาภาวะบางอย่าง (golden hour) โดยทำการคัดแยกผู้ป่วยเป็น 4 กลุ่มเช่นเดียวกันคือ

1. สีแดง หมายถึงผู้ป่วยที่ต้องการการรักษาที่จำเพาะเจาะจงทันทีที่ไม่สามารถรอดได้ การเสียเวลาที่จะจุดเกิดเหตุจะทำให้ช่วงเวลาที่สำคัญ (golden hour) ในการรักษาภาวะนั้นๆเสียไป
2. สีเหลือง เป็นกลุ่มที่ต้องการการรักษาจำเพาะเจาะจงแต่เป็นการรักษาที่ไม่มี golden hour สามารถรอเวลาได้

3. สีเขียว เป็นกลุ่มที่ไม่ต้องการการรักษาที่จำเพาะเจาะจงเพื่อป้องกันการเสียชีวิตหรือการเสียชีวิต

4. สีดำ เป็นกลุ่มที่เสียชีวิตหรือมีโอกาสรอดชีวิตน้อยมาก

โดยการแบ่งผู้ป่วยเป็นสีต่างๆต้องมีการประเมินและตรวจร่างกาย ได้แก่ vital signs, Airway, Chest, Abdomen, Pelvic, Spine, Extremities, Skin, Neurologic status และ Mental status โดยการประเมิน SAVE ต้องมีการประเมินเป็นระยะๆ เนื่องจากสามารถมีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ผู้ป่วยกลุ่มที่ได้รับประโยชน์มากที่สุดในการนำส่งโรงพยาบาลปลายทางเพื่อทำการรักษาที่จำเพาะเจาะจงจะเป็นกลุ่มที่ถูกเลือกเพื่อนำส่งเป็นกลุ่มแรก

JumpsSTART ถูกดัดแปลงจาก START ซึ่งใช้ในเด็กอายุ 1-8 ปี

โดยมีข้อแตกต่างจาก START บางประการได้แก่

1. กรณีผู้ป่วยเด็กที่ไม่หายใจหลังจากเปิดทางเดินหายใจแล้ว ให้คลำชีพจรก่อนถ้าไม่มีชีพจรให้เป็นสีดำ ถ้ามีชีพจรให้ช่วยหายใจ 5 ครั้ง ถ้าผู้ป่วยกลับมาหายใจได้เองให้เป็นสีแดง แต่หลังจากช่วยหายใจถ้าผู้ป่วยไม่หายใจด้วยตัวเองให้เป็นสีดำ

2. การประเมินการหายใจใช้น้อยกว่า 15 ครั้งต่อนาทีหรือมากกว่า 45 ครั้งต่อนาทีจึงจัดเป็นผู้ป่วยกลุ่มสีแดง

3. การประเมินการรู้สึกตัวในเด็กใช้เป็น

A = Alert = สีเหลือง

V = Verbal ตอบสนองต่อเสียงเรียกอย่างเหมาะสม = สีเหลือง

P = Pain ตอบสนองต่อความเจ็บปวดอย่างเหมาะสม = สีเหลือง

ตอบสนองต่อความเจ็บปวดอย่างไม่เหมาะสม = สีแดง

U = Unresponsive ไม่ตอบสนองต่อการกระตุ้น = สีแดง

2.การคัดแยกตามหลักของ Major Incident Medical and Support (MIMMS)

การคัดแยกตามหลักการของ MIMMS จะทำการคัดแยกครั้งแรก (Primary Triage) โดยทำที่จุดเกิดเหตุโดยใช้ Triage sieve เพื่อประเมินว่าผู้ป่วยรายใดมีความจำเป็นต้องเคลื่อนย้ายออกมาจากจุดเกิดเหตุเป็นรายแรก และหลังจากเคลื่อนย้ายผู้ป่วยออกมาจากจุดเกิดเหตุจะทำการคัดแยกครั้งที่สอง (Secondary Triage) โดยการใช้ Triage sort โดยมีการทำ Secondary Triage ก่อนที่จะนำผู้ป่วยเข้าไปยังจุดรักษาพยาบาล (Treatment area)

การจัดการโดยรวมในภาวะอุบัติเหตุหมู่

การจัดกลุ่มเพื่อเรียงลำดับความเร่งด่วนในการดูแลรักษา จะใช้ T (Treatment) System ซึ่งจะแบ่งผู้ป่วยออกเป็น 4 กลุ่ม

Triage seive	MASS'	START
T1	Immediate	แดง
T2	Delayed	เหลือง
T3	Minimal	เขียว
T4	Expectant	น้ำเงิน / ดำ
Dead	Dead	

- T1 หมายถึง ผู้ป่วยที่ต้องการดูแลรักษาเพื่อช่วยชีวิตอย่างเร่งด่วนโดยทันที ต้องรีบนำออกจากจุดเกิดเหตุ เป็นรายแรก
- T2 หมายถึง ผู้ป่วยที่ต้องการดูแลรักษาภายใน 24 ชั่วโมง มิฉะนั้นจะเป็นอันตรายถึงชีวิต ต้องนำออกจากที่เกิดเหตุเป็นลำดับต่อจาก T1
- T3 หมายถึง ผู้ป่วยที่มีอาการไม่รุนแรง สามารถรอดได้นานเกิน 24 ชั่วโมง ต้องนำออกจากที่เกิดเหตุเป็นลำดับต่อจาก T2 แต่ในเหตุการณ์จริงผู้ป่วยกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่ออกจากที่เกิดเหตุเป็นกลุ่มแรก เพราะเป็นกลุ่มที่สามารถเดินได้
- T4 หมายถึง ผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรงมาก มีโอกาสเสียชีวิตสูง โอกาสรอดชีวิตน้อย ถึงแม้จะให้การรักษาอย่างเต็มที่แล้วก็ตาม ไม่ต้องนำออกจากจุดเกิดเหตุ

Triage sieve

1. ผู้ป่วยที่สามารถเดินได้ ให้ผู้ป่วยเดินออกจากที่เกิดเหตุ และจัดผู้ป่วยกลุ่มนี้เป็น T3, Minimal, สีเขียว เป็นผู้ป่วยที่มีอาการไม่รุนแรง สามารถรอดได้นานเกิน 24 ชั่วโมง
2. หลังจากนั้นทีมกู้ชีพจะเข้าไปประเมินผู้ป่วยที่ไม่สามารถเดินได้ โดยการประเมินทางเดินหายใจ (Airway)
  - ผู้ที่ไม่หายใจ ให้เปิดทางเดินหายใจ โดยการทำ head tilt / chin lift หรือ Jaw thrust ถ้าเปิดทางเดินหายใจแล้วผู้ป่วยยังไม่หายใจ ให้จัดอยู่ในกลุ่ม T4, Expectant, สีน้ำเงิน/ดำ ซึ่งเป็นผู้ป่วยกลุ่มที่มีโอกาสเสียชีวิตสูง
  - ถ้าเปิดทางเดินหายใจแล้ว ผู้ป่วยหายใจได้ ให้จัดผู้ป่วยอยู่ในกลุ่ม T1, Immediate, สีแดง ซึ่งเป็นผู้ป่วยที่ต้องการดูแลรักษาเพื่อช่วยชีวิตอย่างเร่งด่วนโดยทันที
3. ผู้ป่วยที่สามารถหายใจได้ ให้ประเมินอัตราการหายใจ (Breathing) โดยถ้าหายใจน้อยกว่า 10 ครั้ง/นาที หรือมากกว่า 30 ครั้ง/นาที ให้จัดผู้ป่วยอยู่ในกลุ่ม T1, Immediate, สีแดง ซึ่งต้องการรักษาเพื่อช่วยชีวิตอย่างเร่งด่วนโดยทันที
4. ถ้าผู้ป่วยหายใจ 10 -29 ครั้ง/นาที ให้ประเมินการไหลเวียน (circulation) โดยการตรวจ capillary refill โดยการกดบริเวณเล็บของผู้ป่วยนาน 5 วินาที แล้วปล่อยและตรวจชีพจร ถ้า capillary refill มากกว่า 2 วินาทีหรือชีพจรมากกว่า 120 ครั้ง/นาที ให้จัดผู้ป่วยอยู่ในกลุ่ม T1, Immediate, สีแดง ซึ่งต้องการดูแลรักษาเพื่อช่วยชีวิตอย่างเร่งด่วนโดยทันที, ถ้า capillary refill น้อยกว่า 2 วินาทีหรือชีพจรน้อยกว่า 120 ครั้ง/นาทีให้จัดอยู่ในกลุ่ม T2, Delay, สีเหลือง หมายถึง ผู้ที่ต้องการดูแลรักษาภายใน 24 ชั่วโมง มิฉะนั้นจะเป็นอันตรายถึงชีวิต

Triage sort

เป็นการคัดแยกครั้งที่สอง (Secondary Triage) โดยจะทำในบริเวณที่ปลอดภัย (Cool zone) ในตำแหน่งก่อนเข้าสู่จตุรรักษาพยาบาล หรือเรียกว่า Triage gate โยมิเจ้าหน้าที่กู้ชีพชั้นสูงที่มีความชำนาญหรือแพทย์ ประจำในบริเวณนี้ การประเมินจะใช้ Triage sort ซึ่งมีความละเอียดมากกว่า Triage sieve

2. การคัดแยกผู้ป่วยที่มีจำนวนไม่มาก (Prehospital triage)

การคัดแยกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลนั้นมีความแตกต่างกันในผู้ป่วยอายุรกรรมและผู้ป่วยอุบัติเหตุ ซึ่งหลักการดูแลผู้ป่วยอุบัติเหตุนอกโรงพยาบาลจะใช้หลักการ "Scoop and run" เพื่อนำผู้ป่วยไปส่งยังศูนย์อุบัติเหตุ (Trauma center) ให้เร็วที่สุด การรักษาผู้ป่วยจะทำเบื้องต้นที่จุดเกิดเหตุและรีบนำส่งทันที ส่วนผู้ป่วยที่ไม่ได้รับบาดเจ็บจะมีความแตกต่างกันเนื่องจาก จำนวนผู้ป่วยมักมีคนเดียว และการรักษาจะใช้หลักการ "Stay and play" คือการดูแลรักษาที่จุดเกิดเหตุจนผู้ป่วยอาการคงที่ หรือทำหัตถการพื้นฐานที่จำเป็นครบแล้วจึงพิจารณานำส่งโรงพยาบาล ไม่มีความจำเป็นต้องรีบนำส่งมากเท่ากับในผู้ป่วยอุบัติเหตุ

	วิธีปฏิบัติ		รหัสเอกสาร
	เรื่อง มาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุฉุกเฉิน		วันที่ประกาศใช้
	ชื่อหน่วยงาน :งานอุบัติเหตุฉุกเฉิน		แก้ไขครั้งที่
	ตรวจสอบโดย :	อนุมัติโดย :	ฉบับที่
นางนันทิพย์ เผ่าพันธุ์ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	นางณัฐฉิณี สุขชื่น พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ	หน้า	

เรื่องที่ 2 การช่วยเหลือเบื้องต้น ณ จุดเกิดเหตุ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานการแพทย์ฉุกเฉินมีความรู้ ความสามารถ ทักษะในการช่วยเหลือเบื้องต้น ณ จุดเกิดเหตุ

2. เพื่อให้ผู้ป่วย / ผู้บาดเจ็บ ได้รับการดูแลรักษาพยาบาล ณ จุดเกิดเหตุอย่างถูกต้อง ปลอดภัย

เป้าหมาย

เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการช่วยเหลือเบื้องต้น ณ จุดเกิดเหตุ

ผู้รับผิดชอบ

พยาบาลวิชาชีพ / EMT-I / EMT-B

แนวทางปฏิบัติ

-วางแผนการช่วยเหลือผู้ป่วย ตามความจำเป็นเร่งด่วน

การดูแลรักษาพยาบาล ณ จุดเกิดเหตุก่อนการเคลื่อนย้าย

1. ระบบทางเดินหายใจและการหายใจ ผู้ป่วย/ผู้บาดเจ็บ ต้องได้รับออกซิเจนอย่างเพียงพอ

แนวทางปฏิบัติ

- Clear air way ล้วงเอาสิ่งแปลกปลอมออกจากปากและคอ
- ใส่ Oral air way เปิดทางเดินหายใจ
- ถ้าหายใจ < 12 ครั้ง/นาที หรือ > 30 ครั้ง/นาที และมีลักษณะของการหายใจเข้า-ออกลำบากต้องช่วยหายใจด้วย Mask with Ambu bag with Oxygen ปริมาณสูงๆ 10 ลิตรขึ้นไป

เครื่องชีวิตคุณภาพ

- ผู้ป่วยทุกรายได้รับการดูแลระบบทางเดินหายใจโล่ง
- ผู้ป่วยทุกรายได้รับการช่วยหายใจอย่างเหมาะสม ไม่เกิดภาวะพร่องออกซิเจน

2. ระบบไหลเวียนโลหิต การได้รับสารน้ำทดแทนที่เพียงพอรวมถึงการห้ามเลือดจากบาดแผล

แนวทางปฏิบัติ

- ประเมินสัญญาณชีพ และประเมินสภาพร่างกายอย่างรวดเร็ว ตั้งแต่ศีรษะจรดเท้า
- ทำการห้ามเลือดจากบาดแผลที่พบ Press dressing or Tunaquet Technique ทนือ-บาดแผล
- ให้ IV Fluid เป็น 0.9%NSS or ARS เร็วๆ
- ตรวจสอบสัญญาณชีพซ้ำทุก 5-10 นาที เพื่อประเมินภาวะช็อก

ผลลัพธ์

- 1.ผู้ป่วยฉุกเฉินและบาดเจ็บ ได้รับการช่วยเหลือ อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.อาการสำคัญที่คุกคามชีวิต (Life Treathening) ได้รับการแก้ไขอย่างทัน่วงที

	วิธีปฏิบัติ		รหัสเอกสาร
	เรื่อง		วันที่ประกาศใช้
	ชื่อหน่วยงาน :		แก้ไขครั้งที่
	ตรวจสอบโดย :	อนุมัติโดย :	ฉบับที่
			หน้าที่

การช่วยเหลือผู้ป่วยที่มีภาวะวิกฤตและภาวะฉุกเฉิน

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้ป่วยหนักทุกรายได้รับการแก้ไขภายใน 4 นาทีที่มาถึงห้องอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน

เป้าหมาย

1. เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติแก่เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ในการดูแลผู้ป่วยวิกฤตและฉุกเฉิน
2. เพื่อสามารถให้การช่วยเหลือผู้ป่วยอย่างทันท่วงทีและมีประสิทธิภาพ

ผู้รับผิดชอบ

พยาบาลวิชาชีพ / EMT-I / EMT-B / AID

วิธีปฏิบัติ

1. พยาบาลวิชาชีพเข้าถึงผู้ป่วยทันทีที่มาถึงห้องอุบัติเหตุ-ฉุกเฉินเพื่อประเมินสภาพผู้ป่วย และจัดระดับความรุนแรงภายใน 4 นาที
2. กรณีผู้ป่วยมีปัญหาเรื่องทางเดินหายใจอุดตัน (Airway obstruction)
  - ให้จัด position ให้เหมาะสม
  - เปิดทางเดินหายใจให้โล่ง
  - Suction clear airway
3. กรณีผู้ป่วย (Breathing) เช่นภาวะหยุดหายใจ, หายใจลำบาก
  - ให้ Hold Ambo with bag ต่อ Oxygen 10 lit/min
4. กรณีผู้ป่วยมีปัญหาเรื่องระบบไหลเวียน (circulation)
  - คลำชีพจรที่คอได้ เปิดเส้นให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ ตามความเหมาะสมกับสภาวะโรคของผู้ป่วย
  - คลำชีพจรที่คอไม่ได้ กดหน้าอกอย่างถูกเทคนิค
5. พยาบาลวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่ประเมินผู้ป่วย (Incharge) เป็นผู้รายงานแพทย์ก่อนแพทย์มาถึงเตรียมอุปกรณ์รถ Emergency drug และให้การรักษาพยาบาลตามแผนการรักษาเร่งด่วนของแพทย์ทันทีที่แพทย์สั่ง stat order
6. Incharge ประเมินสภาพผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง จนผู้ป่วยมีอาการคงที่หรือส่งต่อผู้ป่วยไปยังหน่วยงานอื่น
7. Incharge ประสานงานการส่งต่อผู้ป่วย
8. Incharge เป็นผู้บันทึกข้อมูลผู้ป่วยให้ครบถ้วนและบันทึกข้อมูลทางการพยาบาลโดยใช้กระบวนการพยาบาลอย่างถูกต้องเหมาะสม

เครื่องวัดคุณภาพ

- ผู้บาดเจ็บทุกรายที่มีภาวะช็อก ได้รับการนำทดแทนอย่างเหมาะสมและเพียงพอ

3. การระมัดระวังป้องกันกระดูกคอและกระดูกสันหลัง

แนวทางปฏิบัติ

- ตรวจสอบประเมินสภาพร่างกายศีรษะจรดเท้าอย่างรวดเร็ว
- ผู้บาดเจ็บทุกคนให้สงสัยอาจมีกระดูกคอเคลื่อน / หักต้องได้รับการตามกระดูกคอด้วยการใส่ Hard Collar ก่อนการเคลื่อนย้ายอย่างถูกวิธี โดยระมัดระวังกระดูกคอและกระดูกสันหลัง
- ผู้บาดเจ็บทุกรายที่สงสัยอาจมีกระดูกคอหัก / เคลื่อนได้รับการตามคออย่างถูกต้อง
- ผู้บาดเจ็บทุกรายที่สงสัยอาจมีสันหลังเคลื่อน / หักได้รับการระมัดระวังและเคลื่อนย้ายอย่างถูกวิธี

4. การตามส่วนที่หักของกระดูกแขนขา

แนวทางปฏิบัติ

- ตรวจสอบประเมินสภาพร่างกายศีรษะจรดเท้าอย่างรวดเร็ว
- จัดทำผู้ป่วยให้กระดูกอยู่กับที่ ห้ามเลือดก่อนตามกระดูกถ้ามีแผลเปิด
- ตามส่วนที่หักอย่างมีประสิทธิภาพ กระดูกอยู่นิ่ง สามารถจับชีพจรส่วนที่ต่ำกว่าจุดที่กระดูกหักได้ ผู้บาดเจ็บทุเลาจากอาการปวดและสามารถระดิกนิ้วมือเท้าได้ ส่วนที่ปลายของอวัยวะไม่มีอาการชา หรือเขียว

เครื่องวัดคุณภาพ

- ผู้ป่วยที่มีกระดูกหักทุกราย ได้รับการตามกระดูกอย่างถูกต้อง

ผลลัพธ์

1. ผู้ป่วยที่มีอาการสำคัญที่คุกคามชีวิต ได้รับการแก้ไขอย่างทันที่
2. ผู้ป่วย/ผู้บาดเจ็บไม่เกิดภาวะแทรกซ้อนที่ป้องกันได้

	วิธีปฏิบัติ		รหัสเอกสาร
	เรื่อง มาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุฉุกเฉิน		วันที่ประกาศใช้
	ชื่อหน่วยงาน :งานอุบัติเหตุฉุกเฉิน		แก้ไขครั้งที่
	ตรวจสอบโดย : นางน้ำทิพย์ เฝ้าพันธุ์ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	อนุมัติโดย : นางณัฐธิดา สุขชื่น พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ	ฉบับที่ หน้าที่

มาตรฐานที่ ๒ การตรวจและบำบัดรักษาทางการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน

๒.๑ การคัดกรองผู้ป่วย (Comprehensive Triage)

วัตถุประสงค์

๑. ผู้ป่วยได้รับการคัดกรอง (Triage) ปัญหาการเจ็บป่วยด้วยพยาบาลวิชาชีพ
๒. ผู้ป่วยได้รับการรักษาพยาบาลตามลำดับความรุนแรง/เร่งด่วนของการเจ็บป่วย
๓. ผู้ป่วยได้รับการแก้ไขอาการสำคัญที่คุกคามชีวิต (Life Threatening) อย่างทันท่วงที
๔. ผู้ป่วยไม่เกิดภาวะแทรกซ้อนที่ป้องกันได้

เป้าหมาย เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการคัดกรองผู้ป่วย

ผู้รับผิดชอบ พยาบาลวิชาชีพ / EMT-I

วิธีการปฏิบัติ

๑. ประเมินอาการเพื่อคัดกรองผู้ป่วย (Primary Assessment) ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างรวดเร็วและสัมพันธ์กับอาการสำคัญที่มาโรงพยาบาลทันทีที่ผู้ป่วยมาถึงโรงพยาบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาการสำคัญที่คุกคามชีวิตผู้ป่วย
๒. วิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ เพื่อจัดระดับความรุนแรงของภาวะความเจ็บป่วยของผู้ป่วยแต่ละราย (Patient's Acuity) ตามมาตรฐานการจำแนกประเภทผู้ป่วยของหน่วยงาน หรือ จำแนกเป็น ผู้ป่วยฉุกเฉินมาก (Emergent) ผู้ป่วยฉุกเฉิน (Urgent) ผู้ป่วยไม่ฉุกเฉิน (Non- Urgent)
๓. วินิจฉัยและวางแผนให้การรักษาพยาบาลบนพื้นฐานข้อมูลที่รวบรวมได้ ตามแนวปฏิบัติของหน่วยงาน
๔. ให้การช่วยเหลือเบื้องต้นในภาวะวิกฤตที่เป็นอันตราย หรือเสี่ยงต่อการเสียชีวิตตามแนวปฏิบัติของหน่วยงาน
๕. รายงาน/ให้ข้อมูลแพทย์ตามขั้นตอนการปฏิบัติของหน่วยงาน เพื่อประโยชน์ในการกำหนดวิธีการรักษาพยาบาลที่ถูกต้องแก่ผู้ป่วย

๖. บันทึกข้อมูลการคัดกรองเบื้องต้นที่สำคัญ ต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย
- ๖.๑ อาการและอาการแสดงที่สำคัญเมื่อแรกเริ่ม
  - ๖.๒ ระดับความรุนแรงของภาวะการฉีกปววย (Acuity Level)
  - ๖.๓ สัญญาณชีพ
  - ๖.๔ ระดับความรู้สึกตัว หรือสัญญาณทางระบบประสาท (Neurological Sign) กรณีผู้ป่วยไม่รู้สึกตัว มีอาการผิดปกติทางระบบประสาท หรือได้รับบาดเจ็บทางสมอง

	วิธีปฏิบัติ		รหัสเอกสาร
	เรื่อง มาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุฉุกเฉิน		วันที่ประกาศใช้
	ชื่อหน่วยงาน :งานอุบัติเหตุฉุกเฉิน		แก้ไขครั้งที่
	ตรวจสอบโดย :	อนุมัติโดย :	ฉบับที่
นางน้ำทิพย์ เผ่าพันธุ์ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	นางณัฐธินี สุขชื่น พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ		หน้าที่

๒.๒. การประเมินอาการผู้ป่วยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

(Secondary Survey and Ongoing Assessment)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการเฝ้าระวังความเสี่ยง/อาการผิดปกติ เวลาที่อยู่ในหน่วยงาน
๒. เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการแก้ไขภาวะวิกฤตให้ทันท่วงที

เป้าหมาย เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการประเมินอาการผู้ป่วย

ผู้รับผิดชอบ พยาบาลวิชาชีพ

วิธีการปฏิบัติ

๑. ประเมินอาการโดยใช้หลัก Primary Survey อีกครั้ง ก่อนการประเมิน Secondary Survey
๒. ประเมินอาการผู้ป่วยเพิ่มเติมตามหลัก Secondary Survey เพื่อวิเคราะห์ปัญหาที่ซ่อนเร้น
อย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในผู้ป่วยที่ได้รับอุบัติเหตุ/บาดเจ็บ และภายหลังการแก้ไข
ภาวะฉุกเฉินที่คุกคามชีวิต
  - ๒.๑ การประเมินอาการและสิ่งผิดปกติตั้งแต่ศีรษะจรดปลายเท้า
  - ๒.๒ กลไกการบาดเจ็บ ในกรณีผู้ป่วยได้รับบาดเจ็บ
  - ๒.๓ การใช้ยา/ การแพทย์
  - ๒.๔ ประวัติการเจ็บป่วยในอดีต
๓. ประเมินอาการต่อเนื่อง (Ongoing Assessment) และดูแลความเจ็บป่วยตามภาวะของโรค
หรือการเจ็บป่วย ตลอดระยะเวลาที่ผู้ป่วยอยู่ในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน จนจำหน่าย
ออกจากหน่วยงาน
  - ๓.๑ ผู้ป่วยฉุกเฉินมาก (Emergent) ได้รับการประเมินซ้ำทุก ๑๐-๑๕ นาที
  - ๓.๒ ผู้ป่วยฉุกเฉิน (Urgent) ได้รับการประเมินซ้ำทุก ๓๐ นาที
  - ๓.๓ ผู้ป่วยไม่ฉุกเฉิน (Non-Urgent) ได้รับการประเมินซ้ำทุก ๒-๔ ชั่วโมง และ บ่อยครั้ง
ถ้าอาการเลวลงตามแนวปฏิบัติในข้อ ๓.๑ - ๓.๒ หรือตามแนวทางปฏิบัติในการดูแล
เฉพาะโรค/กลุ่มอาการ
  - ๓.๔ ผู้ป่วยที่มีปัญหาระบบประสาทหรือได้รับบาดเจ็บที่ศีรษะ ต้องประเมิน Glasgow
Coma Score ทุกราย
๔. บันทึกผลการประเมินอาการและอาการแสดงที่สำคัญที่ตรวจพบ ลงในแบบบันทึกหรือบัตร
ตรวจโรค และรายงานอาการผิดปกติแก่แพทย์เพื่อการรักษาต่อเนื่อง

	วิธีปฏิบัติ		รหัสเอกสาร
	เรื่อง มาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุฉุกเฉิน		วันที่ประกาศใช้
	ชื่อหน่วยงาน : งานอุบัติเหตุฉุกเฉิน		แก้ไขครั้งที่
	ตรวจสอบโดย : นางน้ำทิพย์ เผ่าพันธ์ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	อนุมัติโดย : นางณัฐฐิณี สุขชื่น พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ	ฉบับที่ หน้า

๒.๓ การปฏิบัติการพยาบาล

วัตถุประสงค์

๑. ผู้ป่วยได้รับการแก้ไขอาการสำคัญที่คุกคามชีวิต อย่างทันท่วงที
๒. ผู้ป่วยได้รับการรักษาพยาบาลครบถ้วนตามแผนการรักษา
๓. ผู้ป่วยได้รับการบรรเทาอาการรบกวนต่างๆและส่งเสริมความสบายระหว่างอยู่ในหน่วยงาน
๔. ผู้ป่วยได้รับการเตรียมความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจเพื่อการรักษาต่อเนื่อง/ส่งต่อการรักษา
๕. ผู้ป่วยจำหน่ายได้รับการเตรียมความพร้อมปฏิบัติกิจกรรมการดูแลสุขภาพตนเองและเฝ้าระวังอาการที่สำคัญได้

เป้าหมาย เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการปฏิบัติการพยาบาล

ผู้รับผิดชอบ พยาบาลวิชาชีพ

วิธีการปฏิบัติ

๑. วินิจฉัยและวางแผนการพยาบาลตามความรุนแรงและเร่งด่วน
๒. ให้การช่วยเหลือ แก้ไขบรรเทาอาการ และแก้ไขภาวะคุกคามชีวิตทันทีที่ตรวจพบปัญหา
๓. ให้การพยาบาลเพื่อตอบสนองความต้องการด้านร่างกายและจิตใจระหว่างอยู่ในหน่วยงาน
๔. ให้การบำบัดทางการพยาบาล (Nursing Therapeutic) เพื่อบรรเทาอาการไม่สบาย เช่น อาการปวด อาการหายใจไม่สะดวก คลื่นไส้ อาเจียน เป็นต้น
๕. ให้การพยาบาลเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้ป่วยและญาติ กรณีการเตรียมผ่าตัดฉุกเฉิน
๖. กรณีส่งต่อหรือจำหน่าย เตรียมความพร้อมของผู้ป่วยและครอบครัว และประเมินสัญญาณชีพ อาการและอาการแสดงซ้ำ ถ้าอาการเลวลงจะต้องแก้ไขตามมาตรฐานวิธีปฏิบัติในการดูแลเฉพาะโรค /กลุ่มอาการของหน่วยงาน
๗. แจ้งอาการและอาการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งการรักษาพยาบาลที่ให้กับผู้ป่วยและครอบครัว เป็นระยะ
๘. ปฏิบัติการพยาบาลในฐานะส่วนหนึ่งของทีมสุขภาพ รายงาน/ให้ข้อมูลแพทย์ตามขั้นตอนการปฏิบัติของหน่วยงาน เพื่อประโยชน์ในการกำหนดวิธีการรักษาพยาบาลที่ถูกต้องแก่ผู้ป่วย
๙. บันทึกการปฏิบัติการรักษาพยาบาลและเวลาที่ให้ ลงในแบบบันทึกหรือบัตรตรวจโรค

	วิธีปฏิบัติ		รหัสเอกสาร
	เรื่อง มาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุฉุกเฉิน		วันที่ประกาศใช้
	ชื่อหน่วยงาน :งานอุบัติเหตุฉุกเฉิน		แก้ไขครั้งที่
	ตรวจสอบโดย :	อนุมัติโดย :	ฉบับที่
นางน้ำทิพย์ เผ่าพันธ์ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	นางณัฐธินี สุขชื่น พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ		หน้าที่

มาตรฐานที่ 4 การเสริมสร้างสุขภาพ

วัตถุประสงค์

๑. ผู้ป่วยและครอบครัวสามารถจัดการกับความเครียดอันเนื่องจากการเจ็บป่วยและสูญเสียได้อย่างเหมาะสม
๒. ผู้ป่วยไม่กลับมารักษาซ้ำภายใน ๔๘ ชั่วโมง ด้วยอาการรุนแรงจากสาเหตุความไม่รู้วิธีการเฝ้าสังเกตอาการผิดปกติหรือการดูแลสุขภาพตนเอง
๓. ลดอัตราการกลับเป็นซ้ำหรือความรุนแรง / ก้าวหน้าของการเจ็บป่วยที่สามารถควบคุมได้
๔. ประชาชนสามารถปฏิบัติกิจกรรมดูแลสุขภาพตนเองได้อย่างเหมาะสม
๕. ผู้ป่วยและครอบครัวได้รับการสร้างเสริมสุขภาพเหมาะสมกับปัญหาและความต้องการ

เป้าหมาย

เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติในการสร้างเสริมสุขภาพ

ผู้รับผิดชอบ

พยาบาลวิชาชีพ

วิธีปฏิบัติ

๑. ประเมินภาวะเครียดและความวิตกกังวลของผู้ป่วยและครอบครัว เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนและปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลที่ช่วยให้ผู้ป่วยและครอบครัวจัดการกับความเครียดอันเนื่องมาจากการเจ็บป่วยและสูญเสีย
๒. วางแผนและปฏิบัติการพยาบาลที่ครอบคลุมการให้ความรู้/คำแนะนำเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันการบาดเจ็บและการเจ็บป่วย กิจกรรมการดูแลสุขภาพตนเองและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม
๓. ประเมินความก้าวหน้าภาวะสุขภาพผู้ป่วยทั้งร่างกายและจิตใจ พร้อมทั้งปรับปรุงแผนการสร้างเสริมสุขภาพด้านร่างกายและจิตใจให้เป็นปัจจุบัน
๔. บันทึกกิจกรรมการให้การพยาบาลและผลของการพยาบาล

	วิธีปฏิบัติ		รหัสเอกสาร
	เรื่อง มาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุฉุกเฉิน		วันที่ประกาศใช้
	ชื่อหน่วยงาน :งานอุบัติเหตุฉุกเฉิน		แก้ไขครั้งที่
	ตรวจสอบโดย : นางน้ำทิพย์ เผ่าพันธุ์ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	อนุมัติโดย : นางณัฐฉิณี สุขชื่น พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ	ฉบับที่ หน้าที่

มาตรฐานที่ ๓ การดูแลต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์

๑. ผู้ป่วยได้รับการประเมินผลการตอบสนองต่อการรักษาพยาบาลตลอดเวลาที่ผู้ป่วยอยู่ในหน่วยงาน
๒. ผู้ป่วยได้รับการรักษาพยาบาลตามการตอบสนองต่อการรักษาพยาบาลของผู้ป่วยแต่ละราย

เป้าหมาย

เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติ ในการประเมินผลการปฏิบัติการพยาบาล

ผู้รับผิดชอบ

พยาบาลวิชาชีพ

วิธีการปฏิบัติ

๑. ประเมินผลต่อการตอบสนองต่อการรักษาพยาบาลของผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง บนพื้นฐานผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการรักษาพยาบาลและสอดคล้องกับสภาวะการเจ็บป่วยของผู้ป่วย
๒. เปิดโอกาสให้ผู้ให้บริการและครอบครัว มีส่วนร่วมในการรับรู้การประเมินการตอบสนองต่อการปฏิบัติการพยาบาลและผลลัพธ์ที่คาดหวัง
๓. ปรับเปลี่ยนแผนการพยาบาล บนพื้นฐานการตอบสนองต่อการรักษาพยาบาลของผู้ป่วย

	วิธีปฏิบัติ		รหัสเอกสาร
	เรื่อง มาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน		วันที่ประกาศใช้
	ชื่อหน่วยงาน : งานอุบัติเหตุฉุกเฉิน		แก้ไขครั้งที่
	ตรวจสอบโดย :	อนุมัติโดย :	ฉบับที่
นางน้ำทิพย์ เฝ้าพันธ์ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	นางณัฐจิณี สุขชื่น พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ	หน้า	

มาตรฐานที่ ๒ การให้ข้อมูลและความรู้ด้านสุขภาพ

วัตถุประสงค์

๑. ผู้ป่วยได้รับข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับความเจ็บป่วย แผนการดูแลรักษาผู้ป่วยตามความเหมาะสม รวมถึงแนวทางการดูแลตนเองต่อเนื่องก่อนกลับบ้านหรือส่งต่อการรักษา
๒. ผู้ป่วยไม่เกิดอุบัติการณ์การกลับมารักษาซ้ำด้วยอาการรุนแรงจากสาเหตุความไม่รู้วิธีการเฝ้าสังเกตอาการผิดปกติ/การดูแลสุขภาพตนเอง
๓. ผู้ป่วยและครอบครัวได้รับการปฏิบัติที่เอาใจใส่ต่อความทุกข์และมีความละเอียดอ่อน ต่อความเจ็บป่วยและใส่ใจในมิติของความเป็นมนุษย์

เป้าหมาย เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการให้ข้อมูลด้านสุขภาพ

ผู้รับผิดชอบ พยาบาลวิชาชีพ

วิธีการปฏิบัติ

๑. ประเมินความต้องการและความพร้อมในการรับรู้เกี่ยวกับอาการและภาวะความเจ็บป่วย เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการให้ข้อมูล
๒. วางแผนการให้ข้อมูลร่วมกับแพทย์ผู้ดูแล และเปิดโอกาสให้ผู้ป่วยและครอบครัวมีส่วนร่วม
๓. จัดระบบการให้ข้อมูลแก่ผู้ป่วยและครอบครัวตามแผนที่วางไว้ สอดคล้องกับปัญหาความต้องการและความเหมาะสมกับสถานการณ์
๔. ประสานงานกับแพทย์ผู้ดูแล เพื่อให้แพทย์เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพยากรณ์โรค การวินิจฉัย การแจ้งข่าวร้ายแก่ผู้ป่วยและครอบครัว
๕. จัดโปรแกรมการให้ข้อมูลผู้ป่วยและครอบครัว ในเรื่องต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย
  - ๕.๑ สิทธิที่พึงมีและพึงได้รับจากโรงพยาบาลและทีมสุขภาพ
  - ๕.๒ การใช้สถานที่ สิ่งแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก และแหล่งประโยชน์ในโรงพยาบาล
  - ๕.๓ กฎระเบียบของโรงพยาบาลที่เกี่ยวข้อง กรณีเมื่อมาใช้บริการ
  - ๕.๔ การรักษาพยาบาลที่ผู้ป่วยจะได้รับเมื่ออยู่โรงพยาบาล
๖. ให้ข้อมูล เหตุผล และความจำเป็นของการลงนามยินยอมรับการรักษา
๗. กรณีผู้ป่วยกลับบ้าน ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดูแลตนเองและอาการผิดปกติที่ต้องรีบมาพบแพทย์
๘. กรณีผู้ป่วยไม่สมัครใจรับการรักษา ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดูแลตนเองและอาการผิดปกติที่ต้องรีบมาพบ พร้อมกับให้ผู้ป่วยหรือผู้ดูแลที่มีสิทธิรับผิดชอบตามกฎหมาย ลงลายมือชื่อกำกับเพื่อเป็นหลักฐานของเจตจำนง หรือปฏิบัติตามมาตรฐาน/แนวทางปฏิบัติของแต่ละหน่วยงาน
๙. กรณีการแจ้งข่าวร้าย

	วิธีปฏิบัติ		รหัสเอกสาร
	เรื่อง มาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุฉุกเฉิน		วันที่ประกาศใช้
	ชื่อหน่วยงาน :งานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน		แก้ไขครั้งที่
	ตรวจสอบโดย :	อนุมัติโดย :	ฉบับที่
นางน้ำทิพย์ เผ่าพันธุ์ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	นางณัฐฉิณี สุขชื่น พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ	หน้าที	

มาตรฐานที่ ๕ การคุ้มครองภาวะสุขภาพและป้องกันความเสี่ยง

วัตถุประสงค์

๑. ผู้ป่วยไม่เกิดภาวะแทรกซ้อนที่ป้องกันได้หรือการบาดเจ็บเพิ่มระหว่างการรักษาพยาบาลในหน่วยงาน
๒. ผู้ป่วยไม่เกิดอุบัติเหตุการที่ป้องกันได้

เป้าหมาย

เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการป้องกันความเสี่ยง

ผู้รับผิดชอบ

พยาบาลวิชาชีพ

วิธีการปฏิบัติ

๑. ระบุตัวผู้ป่วย(Patient Identification) ให้ชัดเจน เพื่อป้องกันความผิดพลาดในการรักษาพยาบาล โดยเฉพาะผู้ป่วยไม่รู้สีกตัว
๒. ประเมินผู้ป่วยถึงภาวะเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ/อุบัติเหตุการที่ไม่พึงประสงค์ เช่นการตกเตียง การหนีออกจากโรงพยาบาล และวางแผนการดูแลตามมาตรฐานวิธีปฏิบัติของหน่วยงาน
๓. ใช้หลักการ “Six Right : Right Drug, Right Dose, Right Route, Right Time, Right Patient, Right Documentation” ในการบริหารยา/สารน้ำ และเลือดในผู้ป่วยทุกราย
๔. ประเมินผู้ป่วยในรายที่ได้รับการผูกยึด (Restraint) เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง เกี่ยวกับการไหลเวียนโลหิตและการบาดเจ็บบริเวณแขน ขาที่มีการผูกยึด สภาพการขาดน้ำ ความต้องการน้ำ อาหาร และการขับถ่าย และระดับความรู้สึกตัว
๕. ปฏิบัติงานตามมาตรการการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล ในกิจกรรมที่มีการสอดใส่อุปกรณ์การตรวจรักษาเข้าสู่ร่างกายผู้ป่วยอย่างเคร่งครัด
๖. เฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงของสัญญาณชีพ และคาดการณ์อันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ป่วย เพื่อรายงานแพทย์ให้การรักษาได้อย่างทันห่วงที่
๗. ควบคุมดูแลสิ่งแวดล้อมในหน่วยงานให้มีความสะอาด ถูกสุขลักษณะ เพื่อให้ผู้ป่วยปลอดภัยจากการแพร่กระจายของเชื้อโรค
๘. บันทึกการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อการคุ้มครองภาวะสุขภาพ และรายงานผู้เกี่ยวข้องทราบกรณีเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์

	วิธีปฏิบัติ		รหัสเอกสาร
	เรื่องมาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุฉุกเฉิน		วันที่ประกาศใช้
	ชื่อหน่วยงาน : งานอุบัติเหตุฉุกเฉิน		แก้ไขครั้งที่
	ตรวจสอบโดย :	อนุมัติโดย :	ฉบับที่
นางน้ำทิพย์ เผ่าพันธุ์ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	นางณัฐธินี สุขชีบ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ		หน้าที่

มาตรฐานที่ ๗ การพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย

วัตถุประสงค์

๑. ผู้ป่วยได้รับการพิทักษ์สิทธิอย่างเหมาะสม
๒. ผู้ป่วยได้รับบริการจากบุคลากรพยาบาล โดยไม่มีการละเมิดสิทธิ

เป้าหมาย

เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย

ผู้รับผิดชอบ

พยาบาลวิชาชีพ / EMT-I / EMT-B / AID

วิธีการปฏิบัติ

๑. ปฏิบัติการพยาบาลตามแนวทางที่หน่วยงานกำหนด และมาตรฐานวิชาชีพ มาตรฐานจริยธรรม
๒. ปฏิบัติการพยาบาลแก่ผู้ป่วยอย่างให้เกียรติและเท่าเทียมกัน โดยคำนึงถึงสิทธิ และความเป็นปัจเจกบุคคลของผู้ป่วย
๓. ปฏิบัติการพยาบาลที่คุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวของผู้ป่วย (Patient's Right to Privacy)
๔. ปฏิบัติการพยาบาลโดยคำนึงถึงการรักษาความลับข้อมูลของผู้ป่วย เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากผู้ป่วยหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย
๕. ปฏิบัติการพยาบาลด้วยความเอื้ออาทร (Compassionate Care) แก่ผู้ป่วยทุกราย โดยไม่คำนึงถึงอายุ เพศ เชื้อชาติ ศาสนา
๖. ให้ข้อมูลแก่ผู้ป่วยและ/หรือครอบครัว อย่างชัดเจนถึงความจำเป็นเกี่ยวกับการตรวจรักษาต่างๆ ทุกครั้งก่อนการตรวจรักษา
๗. ให้ข้อมูลต่อไปนี้เป็นอย่างน้อยแก่ผู้ป่วย ได้แก่ ระยะเวลารอคอย ขั้นตอนในการรับการตรวจรักษา คู่มือหรือข้อแนะนำในการปฏิบัติตัวของผู้ป่วย
๘. ช่วยเหลือผู้ป่วยและ/หรือครอบครัวให้มีส่วนร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการรักษา โดยคำนึงถึงสิทธิของผู้ป่วยในการตัดสินใจเลือกวิธีการรักษา
๙. ปฏิบัติต่อผู้ป่วยที่จำเป็นต้องแยก ผูกยึดต้องมีเหตุผลทางคลินิกที่สมควร พร้อมทั้งบันทึกไว้เป็นหลักฐานในเวชระเบียนผู้ป่วย
๑๐. อธิบายหรือชี้แจงผู้ป่วยและ/หรือครอบครัวให้เข้าใจถึงความสำคัญของการรักษาพยาบาลก่อนลงนามยินยอมรับการรักษา (Informed Consent)
๑๑. กรณีผู้ป่วยขอลากลับบ้านโดยไม่สมัครใจรับการรักษา ต้องให้คำแนะนำหรือเอกสารการดูแลตนเอง และซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการสังเกตอาการและการกลับเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล และให้ผู้ป่วย/ผู้ดูแลที่มีสิทธิรับผิดชอบผู้ป่วยตามกฎหมายลงลายมือชื่อกำกับ เพื่อแสดงการยอมรับและเข้าใจในคำอธิบายไว้เป็นหลักฐาน
๑๒. ช่วยเหลือ ให้ข้อมูล และคำปรึกษาแก่ครอบครัวผู้ป่วยหลังจากผู้ป่วยเสียชีวิต

- ๙.๑ ประเมินความพร้อมของผู้ป่วยหรือครอบครัวก่อน และพิจารณาหาวิธีการแจ้งข้อมูลอย่างเหมาะสม พร้อมกับประสานกับแพทย์ผู้ดูแล เป็นผู้ให้ข้อมูลแก่ผู้ป่วยหรือญาติ
- ๙.๒ เปิดโอกาสให้ผู้ป่วยและครอบครัวระบายความรู้สึกและซักถาม เพื่อให้เกิดความกระจ่างของข้อมูลที่ได้รับ

	วิธีปฏิบัติ		รหัสเอกสาร
	เรื่อง มาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุฉุกเฉิน		วันที่ประกาศใช้
	ชื่อหน่วยงาน :งานอุบัติเหตุฉุกเฉิน		แก้ไขครั้งที่
	ตรวจสอบโดย :	อนุมัติโดย :	ฉบับที่
นางน้ำทิพย์ เฝ้าพันธ์ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	นางณัฐฉิณี สุขชื่น พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ		หน้าที่

มาตรฐานที่ ๘ บันทึกลงการพยาบาล

วัตถุประสงค์

๑. บันทึกลงการพยาบาลสะท้อนถึงภาวะสุขภาพ การเปลี่ยนแปลงภาวะสุขภาพ และคุณภาพในการดูแลผู้ป่วยได้ครบถ้วนและต่อเนื่อง
๒. บันทึกลงการพยาบาลสามารถเป็นเครื่องมือสื่อสารให้ทีมสหสาขาวิชาชีพใช้ประโยชน์ในการดูแลและสามารถเป็นหลักฐานทางกฎหมายได้

เป้าหมาย

เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการบันทึกลงการพยาบาล

ผู้รับผิดชอบ

พยาบาลวิชาชีพ

วิธีการปฏิบัติ

๑. กำหนดแบบฟอร์มและแนวทางการบันทึกข้อมูลทางการพยาบาลถูกต้องและต่อเนื่อง ตั้งแต่แรก
รับจนจำหน่าย ครอบคลุมเกี่ยวกับ
  - ๑.๑ การประเมินสภาพผู้ป่วยตั้งแต่แรกรับและต่อเนื่อง
  - ๑.๒ ข้อวินิจฉัยทางการพยาบาล หรือปัญหาและความต้องการด้านร่างกายและจิตวิญญาณ
  - ๑.๓ แผนการพยาบาลที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการ
  - ๑.๔ กิจกรรมการพยาบาล
  - ๑.๕ ผลลัพธ์ของการพยาบาล
๒. บันทึกข้อมูลทางการพยาบาลให้ครอบคลุม ถูกต้องและต่อเนื่อง ตลอดจนระยะเวลาของการดูแลตามมาตรฐานหรือแนวทางการบันทึกข้อมูลทางการพยาบาล และข้อความที่บันทึกชัดเจนกะทัดรัด สามารถสื่อความหมายแก่ทีมสหสาขาวิชาชีพ
๓. ตรวจสอบความถูกต้อง เชื่อถือได้ของข้อมูลที่บันทึก
๔. ทบทวนเอกสารรายงาน เพื่อตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ในการให้การดูแล
๕. นำผลการตรวจสอบคุณภาพการบันทึกไปพัฒนาการปฏิบัติการพยาบาล